

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra ruských a východoevropských studií

Bakalářská práce

2021

Anna Kozelská

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra ruských a východoevropských studií

**Pohled řecké menšiny žijící v České republice na
migrační krizi v roce 2015**

Bakalářská práce

Autor práce: Anna Kozelská

Studijní program: Mezinárodní teritoriální studia

Vedoucí práce: PhDr. Karin Hofmeisterová

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 27. 07. 2021

Anna Kozelská

Bibliografický záznam

KOZELSKÁ, Anna. *Pohled řecké menšiny žijící v ČR na evropskou migrační krizi v roce 2015*. Praha, 2021. 38 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra ruských a východoevropských studií. Vedoucí bakalářské práce PhDr. Karin Hofmeisterová

Rozsah práce: 74509 znaků (včetně mezer)

Anotace

Práce se zabývá pohledem na nejmladší příslušníky řecké menšiny žijící v ČR – už 4. generaci. Klade si za cíl ucelit pohled na tuto menšinu a přiblížit její názory a postoje související s migrační krizí z roku 2015. Zaměřuje se na možnou podobnost této krize s okolnostmi příchodu rodičů a prarodičů čtvrté generace do tehdejšího ČSR. Práce si klade otázku, zda-li a jakým způsobem ovlivňuje rodinná migrační zkušenost nejmladší generace řeckých uprchlíků v Česku jejich postoje ke zmíněné migrační krizi. Zabývá se tím, do jaké míry vidí respondenti paralelu mezi migrační zkušeností jejich prarodičů a migrační krizí v roce 2015, zda tato přenesená zkušenost zvyšuje jejich empatii s uprchlíky a migranty nebo zda-li jim migrační krize a zkušenost s ní pomohla s vlastní sebeidentifikací.

Annotation

This bachelor thesis aims on the view of the youngest members of the Greek minority living in Czech republic. Already the 4th generation. This thesis want to bring a closer look at the views of this minority and attitudes related to the migration crisis in 2015. It focuses on the possible similarity of this crisis with the circumstances of the arrival of fourth-generation parents and grandparents in the former Czechoslovakia. The work raises the question of whether and how the family migration experience influences the youngest generation of Greek refugees in the Czech Republic, how it affects their perspective of the mentioned migration crisis. It examines the extent to which respondents see a parallel between the migration experience of their grandparents and the migration crisis in 2015, whether this transferred experience increases their empathy with refugees and migrants or whether the migration crisis and shared experience helped them with their own self-identification.

Klíčová slova

Řekové, menšina, migrace, integrace, Evropská unie, Česká republika, uprchlíci, migrační krize 2015

Keywords

Greeks, minority, migration, integration, European union, Czech Republic, refugees, migration crisis 2015

Title/název práce

Pohled řecké menšiny žijící v České republice na evropskou migrační krizi v roce 2015

The Point of View of the Greek Minority Living in the Czech Republic on the European Migration Crisis in 2015

Obsah

Úvod	1
1. Řekové v Česku a ČSR	3
1.1 Důvody a způsob příchodu Řeků do Československa	3
1.2 Začlenění Řeků do české společnosti	6
1.3 Rozdělení generací řeckých migrantů	7
2. Evropská migrační krize 2015	9
2.2. Uprchlíci	11
2.3. Ekonomičtí migranti	12
2.4. Možné příčiny migrace do Evropy v roce 2015	13
2.4.1. Postavení migrantů v roce 2015	15
2.3 Právní ukotvení migrační a azylové politiky ČR	16
2.4. Postoj Čechů k migraci	17
3. Postoj nejmladší generace k evropské migrační krizi 2015	18
3.1 Výpovědi respondentů.....	20
Thomas K.....	20
Andreas P.....	21
Pavla L.....	24
Dimitra P.....	25
Alexia T.....	26
Nikolas P.....	27
Závěr	29
Vztah respondentů k Řecku	31
Postoj respondentů k migrační krizi 2015	32
Summary	36
Použitá literatura	37
Primární.....	37
Další citované zdroje.....	38
Teze bakalářské práce	40

Úvod

Téma migrace je v Evropské společnosti v posledních letech intenzivně probíráno a tvoří důležitou část politiky Evropské Unie a každé její členské země. Historie příchodů Řeků v 50. letech do tehdejšího Československa se doposud přejímala z vyprávění pamětníků a těch, kteří jako malé děti do ČSR přišli. Pohled nejmladší generace Řeků v ČR na emigraci svých předků a porovnání této historické zkušenosti s migrací dnes se může přinést zajímavý pohled na celou věc.

Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit pohled nejmladší generace řeckých migrantů na jejich současné životy v ČR jakožto potomků migrantů z 50. let 20. století a také nabídnout pohled na migraci jako takovou, se speciálním zájmem o evropskou uprchlickou krizi v roce 2015 a pokusit se ji porovnat očima už 4. generace řecké migrace se zkušeností jejich předků. Metodou vybranou k tomuto poznání je vedení strukturovaného rozhovoru a následná analýza odpovědí.

První část práce sestává z historického kontextu a z teoretického vymezení některých pojmů souvisejících s migrací, je proto rozdělena do dvou kapitol. V první je popsán příchod Řeků do Československé republiky v 50. letech 20. století a jejich cesta k integraci do tehdejší společnosti. Zahrnuje také rozdělení Řeků podle generací, ze kterého vychází analytická část práce. Druhá kapitola charakterizuje evropskou migrační vlnu v roce 2015 a důvody, proč byla tak masivní a intenzivní. Popisuje také postavení tématu migrační politiky v české společnosti a změny názoru na přijímání uprchlíků během let 2015 až 2019.

V praktické části textu se autorka obrací na 6 respondentů – příslušníků nejmladší generace Řeků žijících v České republice, se kterými rozebírá jejich pohled na soužití potomků řecké migrace a většinové společnosti dnes. Zajímá se také o jejich chápání řecké identity a situace kolem zmíněné migrační krize a možné podobnosti s imigrací jejich předků do ČSR před 70 lety.

S každým z respondentů byl veden strukturovaný rozhovor vybraný jako ideální

kvalitativní výzkumná metoda. A to proto, že autorka chtěla do problematiky nahlédnout hlouběji a skrze žité příběhy respondentů. Jedna ze základních definic podle Dismana pak uvádí, že takovýto kvalitativní výzkum je „nenumerné šetření a interpretace sociální reality, s cílem odhalit význam podkládaných sdělovaných informací.“¹ Podle Strausse a Corbynové pak nabízí strukturovaný rozhovor právě možnost, jak „získat detailní informace o problematice, které se kvantitativními metodami těžce zachycují,“² sdělovaných informací.“³

Pro Strausse a Corbynovou je pak dále důležité, že závěry tohoto typu kvalitativního výzkumu jsou „nematematickým analytickým sdělením, jehož výsledky jsou analyzovány a odvozeny z nashromážděných údajů,“⁴ Výpovědi respondentů tak jsou v souladu s prací Strausse a Corbynové podrobeny v závěrečné kapitole analýze.

Autorka práce zvolila polostrukturovaný rozhovor také proto, že se respondentů na některé aspekty doptávala mimo stanovenou strukturu. Pakliže by zvolila strukturovaný rozhovor, neměla by potřebný prostor pro zjištění některých detailů ze života respondentů.

Tato práce si neklade za cíl popis historických událostí, které vedly k příchodu Řeků na území dnešní České republiky. Autorka tohoto textu má za to, že tyto okolnosti už byly popsány v použité literatuře. Dosud se ale v česky psaných textech málo autorů věnovalo názorům, postojům a vzpomínkám nejmladší generace těchto migrantů.

Autorka proto chce tento pohled ucelit a předložit tak tato chybějící fakta nejen o životě řecké menšiny v Česku, ale také přiblížit jejich názory a postoje související s migrační krizí z roku 2015 a její možnou podobnost s příchodem jejich rodičů a prarodičů. Klade si otázku, zdali a jakým způsobem ovlivňuje rodinná migrační zkušenost postoj nejmladší generace řeckých uprchlíků v Česku jejich postoje k migrační krizi. Zabývá se tím, do jaké míry vidí respondenti paralelu mezi migrační zkušeností jejich prarodičů a migrační krizí v roce 2015, zda tato přenesená zkušenost zvyšuje jejich empatii s uprchlíky

¹ DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-141-2., s. 285

² STRAUSS, A. CORBINOVÁ J., 1999. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie. Boskovic: Albert. ISBN 80-85834-60-X., s. 10

³ DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-141-2., s. 285

⁴ STRAUSS, A. CORBINOVÁ J., 1999. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie., s. 10

a migranty nebo zda jim migrační krize a zkušenost s ní pomohla s vlastní sebeidentifikací.

1. Řekové v ČSR a Česku

Přestože není záměrem popisování jednotlivých událostí, které k přesunu dětí a dospělých z Řecká do států východního bloku, a tedy i Československa 50. let vedly, je pro pochopení celé situace nezbytné se alespoň okrajově zmínit několik důležitých momentů. Tato kapitola krátce pojednává o důvodu příchodu Řeků na naše území; a to zaprvé o řecké občanské válce, která zapříčinila dvě masové migrační vlny a nenávratně změnila osudy mnoha životů. Zadruhé o způsobu transportu včetně následné péče především o řecké děti v dětských domovech. Zatřetí o příjezdu dospělých migrantů, o které se Československo muselo postarat, zajistit jim ubytování, vzdělání, práci a možnost, jak se úspěšně integrovat do společnosti.

Příchod Řeků do Československa se často uvádí jako pozitivní příklad migrace a začlenění cizinců do společnosti v novém státě. Přesto, že se situace v Evropě v 50. letech 20. století a v roce 2015 od sebe značně liší, některé aspekty a možné problémy migrace jako právě integrace příchozích do společnosti v nové zemi, jsou neustále stejné.⁵ Přesto, že migranti, kteří v minulém století do ČSR během občanské války v Řecku do tehdejšího Československa přišli nebyli pouze etničtí Řekové, ale například i Makedonci nebo Turci, byli to právě Řekové, kteří zde založili novou zahraniční komunitu a s cizím prostředím i zvyky se úspěšně sžili.

1.1 Důvody a způsob příchodu Řeků do Československa

V průběhu Občanské války v Řecku proti sobě stála západními státy podporovaná pravice a partyzánská komunistická levice. Na konci roku 1947 tehdejší Komunistická strana Řecká kvůli postupujícím bojům začala plánovat prozatímní odchod několika tisíců dětí z území tzv. Svobodného Řecká. To znamená ze severních hornatých oblastí, kde byly boje nejrozsáhlejší. Šlo o záchrannou akci dětí partyzánských vojáků, které žily v

⁵ POLÁKOVÁ, Jana. Dva životy, dvě kultury, dvě země: Řekové na českém území od 2. poloviny 20. století do současnosti. Brno: Nadační fond Hellenika, 2020. ISBN 978-80-210-9665-3. s. 61

nebezpečné zóně a nebylo možné se o ně adekvátně postarat.⁶ Mezinárodně uznávaná „prozápadni“ řecká vláda tuto akci označila za genocidu a násilný akt. Děti měly být převezeny do Jugoslávie, Československa, Maďarska, Polska a dalších zemí, které byly ideově spřízněny se SSSR a byly součástí východního bloku. Tam měly být umístěny do domovů, bylo v plánu zajistit jim vzdělání, potřebnou péči a komunistickou výchovu.⁷

Prozatímní demokratická vláda v čele s prokomunistickými politiky a pod vedením generála Markose Vafiadise se ujala organizování akce odsunu dětí z kritických oblastí. Dalšími iniciátory byl výbor Komunistické strany Řecka (KKE) a Demokratická armáda Řecka (DSE). Stěžejní pro úspěch akce byla spolupráce mezi jednotlivými výbory silných politických stran a vládami spřátelených lidově demokratických zemí. Kompletní výčet zahrnuje Jugoslávii, Albánii, Bulharsko, Československo, Polsko, Maďarsko, NDR a Sovětský svaz. V dohodě mezi prozatímní vládou a těmito státy stálo, že z Řecka bude evakuováno na 28 tisíc dětí.⁸

Vůbec první žádost o poskytnutí azylu dětem Svobodného Řecka byla poslána na přelomu ledna a února roku 1948. Bylo dohodnuto, že první vlna evakuace se bude týkat dětí od tří do třinácti let věku. Dnes je ale ovšem známo, že ze země byly odvezeny i mnohem mladší děti – některé z nich měly za sebou pouze několik měsíců života.⁹

Pohnutky KKE k uzavření takovéto dohody nebyly čistě humanitární. Vedle zajištění bezpečí dětí a jejich vzdělání šlo také o zajištění vojenských potřeb partyzánské armády. Rodiče s vědomím, že je o jejich potomky dobře postaráno, mohli být stoprocentně koncentrováni na plnění válečných úkolů.¹⁰

Pro KKE byla dohoda o dočasném přesunu dětí také příslibem do budoucna. Po vyhrané válce se měli už dospělí Řekové vychovaní v duchu socialistických hodnot vrátit

⁶ TSIVOS, Konstantinos. Řecká emigrace v Československu (1948-1968) - od jednoho rozštěpení ke druhému. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, 2012. Teritoria. ISBN 978-80-736-3404-9.

⁷ CIRONIS, Petros, 2001. Akce "Řecké děti 1948": dokumenty, vzpomínky a komentáře na emigraci helénských dětí v roce 1948 do Československa = O fakelos "Ta ellēnopaída toy 1948". Rokycany : Státní okresní archiv Rokycany., s. 56

⁸ HRADEČNÝ, Petr, 1998. Akce "Řecké děti 1948". Praha: NLN - Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 80-7106-192-1.

⁹ CIRONIS, Petros, 2001. Akce "Řecké děti 1948": dokumenty, vzpomínky a komentáře na emigraci helénských dětí v roce 1948 do Československa = O fakelos "Ta ellēnopaída toy 1948"., s. 49

¹⁰ ZISSAKI-HEALEY, Tassula, 2013. Řecký politický exil a národnostní menšina v českých zemích. Praha: Řecká obec Praha. ISBN 978-80-260-5532-7.

ze spřátelených států zpět do vlasti a posloužit ji svým dosaženým vzděláním při budování komunistické společnosti.¹¹

Jak bylo naznačeno, celý přesun měl být pouze dočasnou záležitostí, KKE počítala mimo jiné s masivní vojenskou podporou Sovětského svazu a tedy i se svým nevyhnutelným vítězstvím ve válce. V občanské válce ale KKE prohrála.

4. března 1948 rádiová stanice Svobodné Řecko, které tehdy vysílalo z Bělehradu, oznámilo své oficiální rozhodnutí o evakuaci dětí z území zasažených válkou. Tím započala první masivní vlna odchodu řeckého obyvatelstva z rodné země. Na jaře roku 1948 se ve vesnicích začaly shromažďovat děti připravené k evakuaci, které pak byly rozřazeny do skupin po cca 25. Každou skupinu vedla vybraná žena nebo dívka. S jejich pomocí se pak skupinky dětí snažily pěšky překonat severní hornatou hranici Řecka a přejít do bezpečí sousedních států. Odtud pak byly skupiny do vzdálenějších zemí přepravovány vlaky.¹²

V první vlně se do ČSR dostalo přes 3 800 řeckých dětí. Jejich první kroky vedly do záchytných středisek, kde se dostávalo základní zdravotní péče. Po procesu odvěšvení, ostříhání vlasů získaly (některé úplně poprvé v životě) zcela nové oblečení. V ČSR se děti učily česky, řecky, makedonsky a rusky. S postupující válkou se k nim nakonec přidali i starší partyzáni a bývalí členové KKE. Ti do ČSR přišli v druhé migrační vlně na přelomu roku 1948 a 1949. Většinou byli národními výbory vybráni k osídlení opuštěného území Sudet, ze kterého byli v předešlých letech živelně vyháněni příslušníci německé menšiny.

Nejvíce Řeků tak bylo do Vánoc 1949 soustředěno na Krnovsku a v oblasti kolem Zábřehu na Moravě.¹³ Do těchto oblastí zamířily z dětských domovů a provizorních zařízení a některé děti tak po téměř roce pobytu v ČSR měly možnost se vůbec poprvé shledat se svými příbuznými, kamarády nebo sousedy z horských vesnic.

Do roku 1950 bylo do Československa evakuováno odhadem podle Králové 4 000

¹¹ Ibid. 5, s. 67

¹² M. DANFORTH, Loring a Riki VAN BOESCHOTEN, 2020. Children of the Greek Civil War: Refugees and the Politics of Memory. Chicago: University of Chicago Press. ISBN 9780226135984.

¹³ JOANIDIS, Sotiris, 2013. Řekové v Česku. Zlaté hory: nakladatelství Rula. ISBN 978-80-904122-8-6., s. 51 - 52

mužů, 3 475 žen a podle Polákové 4 148 dětí.^{14 15}

O deset let později, v roce 1960, se řecká menšina dočkala oficiálního uznání a mohla ustanovit svůj vlastní spolek. Tak byla založena Řecká komunita v ČSR.¹⁶

Situace v ČSR měla oproti jiným státům bývalého východní bloku jednu zvláštnost. Na rozdíl od jiných komunistických států se většina řeckých uprchlíků rozhodla v ČSR zůstat až téměř do konce 70. let. Tehdy se části řecké populace po téměř třech desetiletích vůbec poprvé naskytl prostor a politická vůle k jejich návratu do vlasti. Zbytek Řeků ale zůstal a na území současné České republiky žije dodnes.¹⁷

1.2 Začlenění Řeků do české společnosti

Po příchodu do Československa si Řekové postupně vybudovali vlastní svébytnou komunitu. Ta dlouhá léta fungovala bez jakéhokoliv podpůrného systému. V ČSR ani v dalších státech neměli řečtí migranti na co navazovat a o jaké vazby z minulosti se opřít. V zemích východního bloku neexistovaly žádné jiné národnostně podobné skupiny migrantů, oni sami tak byli historicky první vlnou přistěhovalců z Řecka.

Přestože bylo československé prostředí od toho řeckého tolik odlišné, Řekové svůj život v ČSR hodnotí vesměs pozitivně. Spojují si jej především s dobrou péčí, s kvalitním vzděláním, kterého se jim dostalo, s prací, která jim byla přidělena. Většina těchto migrantů si dřív nebo později uvědomila, že podobné podmínky k životu by za tehdejší situace v Řecku pravděpodobně neměli.¹⁸

Potomci řeckých migrantů jsou i v současném Česku vnímáni jako bezproblémová menšina, se kterou nejsou žádné problémy. Podle loňského průzkumu CVVM zadaného Ministerstvem vnitra ČR jsou pozitivně nebo neutrálně vnímáni drtivou většinou majoritní

¹⁴ KRÁLOVÁ, Kateřina a Kontantinos TSIVOS, et al., 2012. Vyschly nám slzy...

Řečtí uprchlíci v Československu. Druhé vydání. Praha: Dokořán, s.r.o. ISBN 978-80-7363-441-4.

¹⁵ POLÁKOVÁ, Jana. Dva životy, dvě kultury, dvě země: Řekové na českém území od 2. poloviny 20. století do současnosti., s. 31

¹⁶ KRÁLOVÁ, Kateřina a Kontantinos TSIVOS, et al., 2012. Vyschly nám slzy...

Řečtí uprchlíci v Československu., s. 29.

¹⁷ Ibid. 16, s. 40

¹⁸ Ibid. 17, s. 42

populace.¹⁹

V oblastech bývalých Sudet, kde je jejich přítomnost z výše popsaných důvodů citelnější, je obvyklé, že se generace řeckých migrantů a jejich potomků setkávají na řeckých dnech a zábavách. Například v Krnově se podle tamní řecké obce slavností účastní i velké množství českých rodin a lidí, kteří jinak nejsou s řeckou komunitou v kontaktu.²⁰

Některé řecké rodiny si udržují stále své tradice a zvyky. Až na pár odlišností, jako je strava nebo tradiční hudba, můžeme říci, že na území Česka došlo k úspěšné a silné akulturaci a integraci. Právě vlivem toho, že si Řekové v Česku uvědomují svůj původ a z části také dbají o zvyky svých předků, nemůžeme zatím hovořit o jejich kompletní asimilaci.²¹

1.3 Rozdělení generací řeckých migrantů

Členy řecké komunity žijící v Česku můžeme podle Otčenáška rozdělit do čtyř kategorií.²² První je tzv. **stará generace**, jejíž příslušníci se ještě narodili na území Řecka v období do začátku druhé světové války. Tito lidé se po příchodu do ČSR upnuli na návrat do své rodné vlasti. V ČSR založili řeckou poměrně uzavřenější komunitu a žili podle řeckých tradic a zvyků. Nikdy se nenaučili plynne ovládat český jazyk. Řecko, které si postupem času do značné míry zidealizovali, považovali za svůj jediný pravý domov a ČSR vnímali jen jako přechodné útočiště.

Otčenášek hovoří také o tzv. **střední generaci**. Tu tvoří děti, které do ČSR přišly po druhé světové válce. Právě globální konflikt rámuje jejich časové zařazení – jde o lidi narozené od roku 1939 do roku 1945. I přesto, že jejich mateřským jazykem byla řečtina, tak se podle Otčenáška plynne naučili česky a často i rusky.

Tato generace byla zprvu vychována v tradičním řeckém prostředí, ale postupně

¹⁹ Češi mají nejraději Slováky a Poláky, nesympatie budí Arabové a Romové. Novinky.cz [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/cesi-maji-nejradeji-slovak-y-a-polaky-nesympatie-budi-arabove-a-romove-4028019127>

²⁰ Dostupné z: <https://www.rokm.hyperlink.cz/>

²¹ OTČENÁŠEK, Jaroslav, 1998. Řecká národnostní menšina v české republice dnes. Český lid [online]. 1998, 147 - 159 [cit. 2021-7-27]. Dostupné z:

https://www.jstor.org/stable/42639816?seq=1#metadata_info_tab_contents

²² OTČENÁŠEK, Jaroslav, 1998. Řecká národnostní menšina v české republice dnes.

byla vystavována střetu s českou kulturou a společností zejména při plnění školní docházky. Příslušníci této skupiny později často uzavírali smíšená manželství. Ta byla řeckou komunitou postupně stále lépe přijímaná.

Podle Otčenáška pro tuto generaci migrantů platilo, že pokud byl muž Řek a žena původem z Česka, pak bylo od manželky vyžadováno, aby se alespoň částečně přizpůsobila řeckému stylu život nebo některým tradicím. Pokud tomu bylo naopak, řecká žena byla považována za ztracenou a s jejím případným návratem do Řecka, o kterém starší generace pořád snila, se nepočítalo.

Třetí skupinu Otčenášek označil za **generaci mladší**. Tu tvoří potomci obou předchozích skupin, kteří se narodili v období 50. a 60. let. U jejich příslušníků se začíná poprvé projevovat předávání tzv. historické zkušenosti. Řecko svým partnerům a svému okolí vykreslovali jako ideální stát a „zemi zaslíbenou“ – a to aniž by v životě Řecko navštívili nebo jej mohli zblízka poznat. Přejímali tak vyprávění svých rodičů.

Pro mladší generaci byla řečtina stále ještě mateřský jazyk, který jim často sloužil jako nástroj sebeidentifikace. A to i přes to, že znali jen její hovorovou formu a písemně se vyjadřovat ve velké většině neuměli. Čeština pro ně stále často bývala až druhým jazykem, i když ji v mluvené i psané formě ovládali výborně.

Mladší generace je poslední, která reálně uvažovala o svém návratu do Řecka a často jej i uskutečnila. V 70. letech s pádem vojenského režimu se taková možnost radě z nich naskytla. Po toto období příslušníci mladší generace podle Polákové začali úzkostlivěji dbát na etnicky homogenní manželství a snažili se hledat si partnery rovněž v řadách řecké komunity. A to z čistě praktického důvodu – existovala vyšší pravděpodobnost, že partner či partnerka s řeckým původem bude spíše souhlasit s případným přesídlením zpět do země původu jejich rodičů. Větší vlna reemigrace mladší generace zpět do Řecka nastala ihned po otevření hranic a po pádu komunistického režimu v ČSR v roce 1989.²³

Poslední v Otčenáškově rozdělení je **nejmladší generace**. Ta je ve svém vymezení v Otčenáškově textu i předmětem zkoumání této práce. Nejmladší generaci tvoří jedinci

²³ Ibid. 15., s. 56

narození v 70. letech a později. Zemi svého původu znali pouze z vyprávění rodičů nebo nejstarší generace. Do Řecka ale mohli v dospělosti ihned po pádu komunistického režimu volně cestovat. Zemi si sice spojují s rodinnou historií a mají ji zafixovanou jako místo, ze kterého pochází velká část příbuzných a předků. Řecko ale vnímají spíše jako oblíbenou oblast pro trávení dovolené. Řečtinou se nejmladší generace často neumí dorozumět, zejména její příslušníci z řad smíšených manželství, ve kterých se na předávání řečtiny jako rodného jazyka příliš nedbalo.²⁴

2. Evropská migrační krize 2015

V roce 2015 se o migraci do Evropy a s ní spojenou krizí začalo mluvit daleko intenzivněji, když v září toho roku dosáhla svého vrcholu. Náhlé zvýšení příchodu uprchlíků, kteří se na evropský kontinent dostávali především balkánskou migrační trasou Evropu zasáhlo hned na několika frontách a došlo k výraznému zhoršení nejen mezinárodní politické situace. V této kapitole je popsána charakteristika a příčiny migrační krize v roce 2015 spolu s jejími problémy a důsledky. Zmíněno je i postavení České republiky k migraci a změna pohledu Čechů na ni po roce 2015.^{2.1 Charakteristika migrační krize 2015}

Migrační vlnu z roku 2015 lze považovat za mimořádnou, hlavně z důvodu jejího v moderním světě nečekaně velkého rozsahu a charakteru. Od dob druhé světové války Evropa podle UNHCR tak velký přesun lidí nezaznamenala a ani na něj nebyla připravena. Překvapení pramenilo hlavně z rozsahu a síly migrace.²⁵ Podle průzkumu Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky v roce 2015 muselo svůj domov opustit 60 miliónů lidí.²⁶ Přes 1,3 miliónů lidí ve stejném roce podalo žádost o azyl v Evropské unii.²⁷ Specifikum této migrační vlny lze pozorovat na její špatné až žádné koordinaci a selektivitě. Pro

²⁴ DANIELIDU, Sofie a Jaroslav MAŇAS. Řecká rodina v českém prostředí. In: Zpravodaj KSVI [online]. Brtnál: Etnologický ústav Akademie věd ČR, 151 - 161 [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <http://zpravodaj.eu.cas.cz/r1986003c.html>

²⁵ SPINDLER, William, 2015. 2015: The year of Europe's refugee crisis. Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.unhcr.org/news/stories/2015/12/56ec1ebde/2015-year-europes-refugee-crisis.html>

²⁶ NEBEHAY, Stephanie. World's refugees and displaced exceed record 60 million: U.N. Reuters [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-un-refugees-idUSKBN0U10CV20151218>

²⁷ Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and sex - annual aggregated data (rounded)[migr_asyappctza]. Eurostat [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asyappctza&lang=en

migranty z roku 2015 je charakteristická jejich odlišnost v kultuře, zvycích, etnicitě, náboženství, ale i v sociálních poměrech oproti zemím Evropské unie, do kterých prchali.

V roce 2015 do EU nejčastěji migrovali lidé zasažení dlouhodobou destabilizací blízkovýchodních zemí jako je Sýrie, Irák nebo Afghánistán, nebo lidé z chudých a válkami zmítaných zemí rovníkové Afriky jako je Somálsko nebo Eritrea. Jenom z těchto zemí uprchlo několik milionů lidí. Část z nich směřuje do EU. Pro Evropu ale i tak nešlo o první zkušenost s masovou migrací z jiného kontinentu.²⁸

Za posledních třicet let výrazně klesl počet migrantů ze sousedních států EU, ale právě migrace ze vzdálených zemí do Evropy se naopak zvyšuje. S. Janáčková píše, že „průměrná vzdálenost žadatelů o azyl od cíle migrace v porovnání s 90. lety stoupla v rámci celé EU o více jak 20 procent, u některých zemí, zejména severovýchodních, až o 50 procent“.²⁹

Podle Eurostatu právě severovýchodní země Švédsko a západoevropské Německo přijaly 62% celkových žádostí o azyl v Evropské unii. Z výše napsaného vyplývá, že šlo o více než 800 tisíc lidí. Další desetitisíce podle Eurostatu přišly do obou zemí nelegálně.³⁰

Například ideově velmi konzervativně vymezená publikace Janáčkové uvádí, že „faktorem, který povzbudil migranty k jejich příchodu do Evropy, mohlo být lákání evropskými prohlášeními na některých politikách EU,“³¹ Podle zprávy UNHCR byl hlavní motivací těchto migrantů, kteří se rozhodli pro útěk do Evropy, strach z nebezpečí války, chudoby a hladomoru.³²

V září roku 2015 média přišla se zdrcujícími záběry utonulého syrského chlapce na turecké pláži³³. I po tlaku veřejnosti na humánní postupy úřadů a rychlou záchranu

²⁸ KINGSLEY, Patrick. 2017. Nová Odyssea: příběh uprchlické krize v Evropě. Přeložila Dominika KŘEŠŤANOVÁ. Zlín: Kniha Zlín. Téma (Kniha Zlín). s. 13

²⁹ JANÁČKOVÁ, Stanislava, Jan SKOPEČEK, Martin SLANÝ, et al. 2016. Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?. Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 221 stran. Publikace (Institut Václava Klause). ISBN 978-80-7542-007-7. s. 45

³⁰ INFOGRAPHIC: The facts about asylum seekers in Europe. Euractiv [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.euractiv.com/section/development-policy/infographic/infographic-the-facts-about-asylum-seekers-in-europe/>

³¹ JANÁČKOVÁ, Stanislava, Jan SKOPEČEK, Martin SLANÝ, et al. 2016. Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?. s. 45

³² NEBEHAY, Stephanie. World's refugees and displaced exceed record 60 million

³³ Snímek utonulého syrského chlapce šokoval svět, 2015. Česká televize [online]. [cit. 2021-7-27].

ohrožených lidí, přestalo Německo respektovat Dublinské dohody vůči migrantům ze Sýrie a začalo žádanky o azyl posuzovat bez toho, aniž by uprchlíky vracelo zpět do zemí, kde překročili hranice Evropské unie.³⁴ I proto se cílem migrace stalo Německo, spolu s dalšími zeměmi, které zvolily podobný postup. Ne všichni migranti ale zřejmě i podle citované zprávy britské univerzity v Middlesexu prchali před válkou nebo zmíněnými hrozbami, podstatně menší část mohla být motivována ekonomickým prospěchem.³⁵

2.2. Uprchlíci

Pojem uprchlík je od roku 1951 v rámci mezinárodního práva popsán v Ženevské úmluvě o právním postavení uprchlíků, která vznikla v poválečném období za zvýšené válečné migrace v Evropě a upravuje povinnosti států k uprchlíkům.³⁶ Uprchlík je dle tohoto dokumentu charakterizován jako člověk „*nacházející se mimo svou vlast s oprávněnou obavou před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, jež je neschopen přijmout, nebo vzhledem ke shora uvedeným obavám, odmítá ochranu své vlasti. Totéž platí pro osobu bez státní příslušnosti nacházející se mimo zemi svého dosavadního pobytu následkem shora zmíněných událostí, a která vzhledem ke shora uvedeným obavám se tam nechce nebo nemůže vrátit*“.³⁷

Dále se v dokumentu definují práva a povinnosti uprchlíka, který např. musí respektovat zákony a nařízení země, která ho přijala. Ta má naopak povinnost zajistit jeho nediskriminaci ve většinové společnosti.³⁸ Je důležité zmínit také právo země nepřijímat uprchlíka, který pro hostitelský stát představuje potenciální hrozbu nebo byl v minulosti usvědčen ze spáchání vážného trestného činu. Všechny členské státy OSN musí tuto

Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/1577958-snimek-utonuleho-syrskeho-chlapecka-sokoval-svet>

³⁴ Germany tones down welcoming message for Syrian refugees, 2015. Reuters [online]. [cit. 2021-7-27].

Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/uk-europe-migrants-germany-syrians-idUKKCN0SZ2I820151110>

³⁵ Ekonomičtí migranti jsou mýtus. 80 % lidí do Evropy prchá, 2017. Idnes.cz [online]. [cit. 2021-7-27].

Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/uprchlici-ekonomicti-migranti-valka-evropa-libye.A170708_101904_zahranicni_fka

³⁶ Ženevská úmluva o právním postavení uprchlíků. Encyklopedie migrace [online]. [cit. 2021-7-27].

Dostupné z: <http://encyklopedie.org/zenevska-umluva-o-pravnim-postaveni-uprchliku/>

³⁷ Úmluva o právním postavení uprchlíků. OSN [online]. [cit. 2021-07-027]. Dostupné z:

<https://www.osn.cz/wpcontent/uploads/2015/03/uprchlici.pdf>, s. 1

³⁸ Úmluva o právním postavení uprchlíků. OSN [online]. [cit. 2021-07-027]. . . , s. 2.

úmluvu dodržovat.³⁹

Uprchlíky tedy dle výše zmíněných kritérií charakterizujeme jako osoby, které utíkají před nebezpečím ve své zemi, což není pouze válečný konflikt, ale také pronásledování z důvodu rasových, náboženských, politických aj. Pokud nepočítáme vnitřní migraci, tak v roce 2015 se celosvětově počet lidí, kteří přesídlili do zahraničí vyšplhal na 244 miliónů, z čehož 20 miliónů bylo právě uprchlíků.⁴⁰

2.3. Ekonomičtí migranti

Ve druhé polovině 20. století byl zaznamenán nárůst tzv. ekonomické migrace, kdy člověk opouští svou rodnou zemi z důvodu lepších pracovních a finančních podmínek v cizině. Důvodem ke stěhování v případě pracovní migrace může být např. nabídka práce v zahraniční zaměstnavatelem či přímo pozvání daného státu. Tento způsob migrace je většinou dočasný, předchází mu individuální rozhodnutí člověka hledat si práci a v neposlední řadě ekonomická motivace a stabilita.⁴¹

Společnost na ekonomickou migraci často nahlíží negativně. V minulosti jsme mohli zaznamenat vyjádření některých evropských politiků, podle nichž ekonomičtí migranti využívají válečné migrace. S vidinou podpory sociálního systému se schovávají za opravdové uprchlíky a snáz pronikají do ekonomicky silných států Evropy, jako je např. Německo.⁴² Význam pojmu ekonomický migrant ale není přesný. V zemích, odkud tito migranti do Evropy přicházejí jsou ekonomické a pracovní podmínky často tak špatné, že není podstatné, zda se zde také válčí nebo ne. Z důvodu špatné ekonomické situace ve své rodné zemi si i přes svou snahu tito lidé nedovedou zaopatřit ani základní životní minimum.⁴³ Výzkum britské univerzity v Middlesexu tvrdí, že čtyři pětiny všech migrantů

³⁹ Non-refoulement. Encyklopedie migrace [online]. [cit. 2021-07-27]. Dostupné z:

<http://encyklopedie.org/nonrefoulement/>

⁴⁰ UN reports 244 million migrants, including 20 million refugees in 2015 report, 2016. Deutsche welle [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/un-reports-244-million-migrants-including-20-million-refugees-in-2015-report/a-18974837>

⁴¹ Pracovní migrace: Migrace a její hlavní aspekty [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z:

https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=71617

⁴² J. STUDÝNKA, Bohumil, 2015. Současní migranti chtějí jen využívat sociální stát. Česká pozice, Lidové noviny [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: https://ceskapozice.lidovky.cz/tema/soucasni-migranti-chteji-jen-vyuzivat-socialni-stat.A150615_131911_pozice-tema_lube

⁴³ MLEJNEK, ML., Josef, 2016. Josef Mlejnek jr.: Kdo je vlastně ekonomický migrant? Český rozhlas [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/josef-mlejnek-jr-kdo-je-vlastne-ekonomicky->

jsou váleční uprchlíci a vysoké číslo přichozích ekonomických migrantů je tedy mýtus.⁴⁴

2.4. Možné příčiny migrace do Evropy v roce 2015

Názorů na počátek a možné příčiny migrační krize v roce 2015 se různí, ale převládá domněnka, že byla způsobena kombinací vícero faktorů.

Mezi **vnitřní faktory** v Sýrii, která se po roce 2011 ocitla uprostřed občanské války, patří bezprecedentní vzestup teroristické organizace Islámský stát (IS). Ten je i přes zásadní a strategické prohry v klíčových bitvách v současné době stále jednou z nejsilnějších a nejvýznamnějších teroristických organizací v Sýrii a Iráku. Na Blízkém východě, ale i v Evropě i podle výročních zpráv Bezpečnostní a informační služby ČR představuje jednu z největších bezpečnostních hrozeb vůbec.⁴⁵ Aktivita IS během syrské občanské války zhoršila postavení nejen národnostních a politických menšin v zemi, ale přinesla do konfliktu nebývalou krutost. Rovněž režim prezidenta Bašára Asada se uchýlil k několika chemickým útokům, které proběhly v rozporu s Ženevskou konvencí.⁴⁶ Bezprecedentní násilí přimělo k útěku z domovu na 6,3 milionů lidí, přičemž část z nich konflikt pokládala za zamrzlý, bez jasného konce a bez vidiny rychlého návratu domů.⁴⁷

Nejen, že se staví proti západním státům světa, ale také proti jiným teroristickým skupinám jako je Al-Káida a jí podobným. Pro IS jsou nepřítelem jak protivládní organizace, tak rovněž křesťanské a náboženské skupiny, které mají jinou víru než islám. IS pokládá za nepřitele také islámské menšinové odnože, které si podle něj toto náboženství vykládají jiným, „špatným“ způsobem.⁴⁸

Dalším z faktorů, které ovlivnily masivní příchod migrantů na evropský kontinent v roce 2015 byly katastrofální podmínky v uprchlických táborech v severní Africe a na

[migrant-6561840](#)

⁴⁴ Ekonomičtí migranti jsou mýtus. 80 % lidí do Evropy prchá, 2017. Idnes.cz [online]. [cit. 2021-7-27].

⁴⁵ Výroční zpráva Bezpečnostní a informační služby za rok 2019, Dostupné z:

<https://www.bis.cz/public/site/bis.cz/content/vyrocní-zpravy/2019-vz-cz.pdf>

⁴⁶ Pět let od největšího masakru syrské války. Chemický útok sarinem v Ghútě, 2018. Česká pozice, Lidové noviny [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/svet/pet-let-od-nejvetsiho-masakru-v-syrске-valce-chemicky-utok-sarinem-v-ghute.A180817_093103_In_zahranici_mber

⁴⁷ Brožura o migraci, Amnesty International, dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/migrace-otazky-a-odpovedi#osm>

⁴⁸ OSTŘANSKÝ, Bronislav, 2020, Pohonem hnutí Islámský stát je apokalyptická ideologie. AV ČR, dostupné z: <https://www.avcr.cz/cs/o-nas/aktuality/Pohonem-hnuti-Islamsky-stat-je-apokalypticka-ideologie/>

Blízkém východě.⁴⁹ V neposlední řadě také odkládaný zásah vnějších armád do konfliktu a neochota Západu výrazněji investovat do uprchlických zařízení v místě. Výraznou roli sehrála také aktivita převaděčských gangů v Lybii a na balkánské migrační trase, které efektivně a bez výraznějších komplikací ze strany evropských armád nebo bezpečnostních sborů propašovaly do Evropy statisíce lidí. Podle Europolu si tyto gangy přišly jen v roce 2015 na černém trhu na více než v přepočtu 162 miliard korun.⁵⁰

Důvody, proč se cílovým prostorem migrace z Blízkého východu stala v roce 2015 Evropa, jsou také **vnějšího charakteru**. Členské státy EU a zvláště pak cílové země migrace platí za bohaté ekonomiky, které mají nastavené štědré sociální podpory. To migrantům umožňuje překlenout nelehké úvodní období v nové zemi a dává jim to šanci přizpůsobit se nárokům pracovního trhu. Podle Janáčkové některé evropské země v imigrantech vidí záchranu před stárnoucí populací a nízkou porodností.⁵¹

Autorka zároveň dodává, že migranti „tak jako každý člověk hledají pro svůj život nejlepší podmínky a porovnávají výdaje s výnosem, kterého v nové zemi např. na sociálních a jiných dávkách mohou dosáhnout.“⁵² Jedním z důležitých vnějších faktorů bylo podle Amnesty International (AI) i vyjádření německé kancléřky Angely Merkelové, která uvedla, „že nevyhostí jediného syrského žadatele o azyl a že Německo zajistí nově příchozím dobré podmínky a vlídné zacházení,“⁵³ A to ačkoli i tam se situace v průběhu času a vlivem událostí mění, zpřísňuje se politika slučování rodin a narůstá počet návratů do zemí původu neuznaných uprchlíků.⁵⁴

Pro migraci z roku 2015, která směřovala mimo jiné i do Evropy, existují také právní důvody. Stabilní a bezpečné země v regionu Blízkého východu, které by měly být přirozeným cílem migrace a uprchlíků, nemají podle AI schválenou Úmluvu o právním postavení uprchlíků z roku 1951, která definuje uprchlíka a určuje, jakou péči a podporu je těmto lidem třeba poskytnout, stejně jako závazky uprchlíka vůči hostitelské zemi. „Tyto

⁴⁹ OSTŘANSKÝ, Bronislav, 2020, Pohonem hnutí Islámský stát je apokalyptická ideologie.

⁵⁰ Europol: Převaděči loni vydělali 162 miliard, možná spolupracují s terory, 2016. Idues.cz [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/zahranicni/vynosy-paseraku-migrantu.A160504_154306_zahranicni_mlb

⁵¹ Ibid. 31, s. 148

⁵² Ibid. 51

⁵³ Brožura o migraci, Amnesty International, dostupné z: <https://www.amnesty.cz/migrace/migrace-otazky-a-odpovedi#osm>

⁵⁴ Ibid, 53

země tedy kategorii osob - uprchlíků - jako takovou formálně neuznávají. Lidé na útěku proto v těchto státech (Saúdská Arábie, Katar, Kuvajt, Omán, Spojené Arabské Emiráty, Bahrajn) nemají právo na mezinárodní ochranu a zajištění základních práv,“ uvádí zpráva AI.⁵⁵

Podle autorky tohoto textu je ale nutné zmínit, že 95 % uprchlíků ze Sýrie nakonec přijaly sousední státy a že až 85 % uprchlíků v současnosti hostí rozvojové země – pouze minimum jich prchá do Evropské unie.⁵⁶

2.4.1. Postavení migrantů v roce 2015

Pokud migrant zažádal v roce 2015 o azyl v České republice, mohl zde žít a nepracovat po dobu jednoho roku. Bezdětný dospělý dostával podporu rovnající se životnímu minimu, rodiny s dětmi dostávaly rovněž příplatky dle českého právního řádu a podporu rovnající se minimální mzdě.⁵⁷ Výše sociální i státní dávky vyplácené azylantům se ve státech EU různila.

V Maďarsku byla v roce 2015 měsíční podpora stanovená na 23 eur, což tvoří cca desetinu jejich podpory v nezaměstnanosti. Situace v Německu byla razantně odlišná. Migranti tam mohli dosáhnout zhruba na 400 eur měsíčně a po uplynutí 15 měsíců nebo po schválení azylové žádosti také na úhradu výdajů za ubytování. Prvních šest měsíců pobytu v přijímacím středisku měli migranti jako žadatelé o azyl nárok na 143 eur měsíčně. Po uplynutí půl roku se tato částka zvyšovala na 216 eur za měsíc, z čehož měli být schopni pokrýt své základní náklady na život.⁵⁸

Ve Švédsku žadatelé o azyl dostali za stejných podmínek jako v Německu 2,6 eur na den s tím, že v přijímacích střediscích měli stravu zdarma. Pokud jim stát naopak hradil ubytování, ale stravu si obstarávali sami, dostávají 230 eur měsíčně. V roce 2015 si ve Velké Británii žadatelé o azyl museli sehnat stravu a základní potřeby za 190 eur za

⁵⁵ Ibid 54

⁵⁶ Ibid 55

⁵⁷ Zpráva o situaci v oblasti migrace a integrace cizinců na území ČR v roce 2015, Ministerstvo vnitra ČR, dostupná z: <https://www.mvcr.cz/migrace/soubor/zprava-o-situaci-v-oblasti-migrace-a-integrace-cizincu-na-uzemi-ceske-republiky-v-roce-2015.apx>

⁵⁸ Factbox: Benefits offered to asylum seekers in European countries, 2015. Reuters [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-europe-migrants-benefits-factbox-idUSKCN0RG1MJ20150916>

měsíc.⁵⁹

V období masivní migrační vlny byl nejvyšší počet žadatelů o azyl v Evropě zaznamenán v Německu, Maďarsku a Švédsku. Výše zmíněná Velká Británie pak skončila v žebříčku na devátém místě.⁶⁰

Výše dávek pro migranty nejspíše hrála roli v rozhodování o cílové zemi, ale určujících faktorů můžeme nalézt ještě více. Třeba možnost shledání s rodinou, která se pro odchod z rodné země rozhodla dříve, nebo postoj veřejnosti a politické sféry v dané zemi k migraci, migrantům a jejich případným zvykům, tradicím a náboženskému vyznání.⁶¹

2.3 Právní ukotvení migrační a azylové politiky ČR

Jako členský stát Evropské unie se Česká republika zavázala k migrační politice, která je pevně daná v rámci společných úmluv EU a dodržování migrační politiky je tak do jisté míry předem určeno právě dohodnutou politikou členských států.⁶²

Nejregulovanějšími sektory v oblasti migrační politiky EU je mezinárodní ochrana migrantů – azyl, ochrana evropských vnějších hranic a návratová politika. Větší volnost v rozhodování pak jednotlivé státy EU mají v oblasti legální migrace a následné integrace imigrantů.⁶³

Orgánem pověřeným starostí o migraci a problematiku s tím spojenou, je v České republice Ministerstvo vnitra, přesněji pak jeho odbor azylové a migrační politiky. Tento orgán zajišťuje správné řízení ujednaného postupu v rámci mezinárodní ochrany, migrace, uprchlictví, vstupu a pobytu cizinců na našem území včetně otázky integrace a schengenské spolupráce a v neposlední řadě integraci cizinců do české společnosti.⁶⁴

⁵⁹ Ibid, 58

⁶⁰ First time asylum applicants, Q4 2014 – Q4 2015, 2016. Eurostat [online]. 3.3.2016 [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/6049358/7005580/Asylum+quarterly+report+-+Q4+2015.pdf/7c7307b1-a816-439b-a7d9-2d15e6e22e82>

⁶¹ Ibid 32, str. 72

⁶² Strategie migrační politiky ČR. Ministerstvo vnitra ČR [online]. 29.7.2015 [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/strategie-migracni-politiky-cr.aspx>

⁶³ Ibid 52

⁶⁴ Ibid 52

2.4. Postoj Čechů k migraci

Téma migrace je v posledních deseti letech intenzivně diskutovaným tématem nejen v odborné společnosti, ale také napříč veřejností téměř na celém světě. Nástrojem, který je hojně využíván ke zjištění postoje veřejnosti k této problematice jsou průzkumy veřejného mínění. Ty i přes své limity dokáží politikům a orgánům veřejné moci poskytnou solidní informaci o tom, jak citlivé téma pro společnost v jejich zemi migrační politika představuje a jakou důležitost v něm spatřují, například v rámci vnitřní bezpečnosti státu a v případě České republiky taky Evropské unie. Tyto průzkumy mohou být také nápomocné k zjištění, jestli veřejnost migrační politice a nutnosti podniknutí některých kroků v jejím rámci rozumí a pokud ano, zda je podporují či nikoliv.

V České republice se průzkumu veřejného mínění na toto téma věnuje Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM), které spadá jako akademické pracoviště pod Sociologický ústav Akademie věd ČR. Na tomto pracovišti se mimo jiné věnují také průzkumu veřejného mínění v oblasti různých typů migrace, kde je valná většina zkoumání zaměřená přímo na migranty v jejich nejširším významu slova, tzn. bez přesné specifikace s ohledem na typ jejich pobytu v zemi.

Při migrační vlně v roce 2015 se ve stejném roce migrantům věnovalo sedmnáct průzkumů se segmentem stejných a z části různým výčtem otázek. Takové průzkumy mohou být brány jako odborné v rámci sledování vnímání společnosti, co se týká důležitosti této problematiky.

Z grafů průzkumu od roku 2015 do roku 2019 přístupných na webových stránkách Ministerstva vnitra České republiky je patrné, že se od roku 2015 počet občanů s pozitivním postojem k přijímání válečných uprchlíků snižuje⁶⁵, stejně tak jako se snižuje počet souhlasů k přijímání uprchlíků z Blízkého východu a Afriky, nehledě na důvod jejich odchodu z rodné země.⁶⁶ Například v roce 2015 odpovědělo NE na otázku, zda souhlasí či nesouhlasí s přijímáním uprchlíků z Blízkého východu 69 % dotázaných. V roce 2019 už

⁶⁵ Postoj české veřejnosti k uprchlíkům v průzkumech veřejného mínění CVVM v širším kontextu. Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2015-2019 [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/postoj-ceske-verejnosti-k-uprchlikum-v-pruzkumech-verejneho-mineni-cvvm-v-sirsim-kontextu.aspx> – graf č. 1

⁶⁶ Ibid – graf č. 2

tento podíl činil 81 %. Odmítavý postoj k přijímání uprchlíků z jakýchkoli zemí sužovaných konfliktem zaujalo v roce 2015 rovných 50 % respondentů, v roce 2019 to bylo už 63 %.

Na otázku, zda-li respondenti přijímání uprchlíků vnímají jako bezpečnostní hrozbu pro ČR, jich v říjnu 2015 odpovědělo že Ano 79 %, zatímco v roce 2019 stejnou odpověď zvolilo 72 % dotazovaných.⁶⁷

Podle CVVM od roku 2015 můžeme také sledovat postupně klesající o zájem o uprchlickou problematiku a o vývoj kolem uprchlické krize.⁶⁸

3. Postoj nejmladší generace k evropské migrační krizi 2015

Tato kapitola přináší odpovědi šesti respondentů, kteří sami sebe považují za součást řecké komunity žijící v Česku. Autorka této práce všechny postupně oslovila, zná přesnou totožnost všech z nich. Vzhledem k tomu, že dva ze šestice si nepřáli uvádět příjmení, jsou u všech respondentů ponechána jen jména a iniciální písmeno jejich příjmení.

Respondenti byli vybráni na základě věku a jejich dosaženého vzdělání. Všichni jsou příslušníci nejmladší generace podle rozdělení v první kapitole této práce.⁶⁹ Jsou to vysokoškolsky vzdělaní lidé, tři ženy a tři muži ve věku 22 – 39 let.

Všem šesti respondentům bylo během rozhovoru kladeno vyjma doplňujících těchto deset otázek:

1. Jaký máte vztah k Řecku?

⁶⁷ Ibid 56 – graf č. 3

⁶⁸ Ibid 57 – graf č. 4

⁶⁹ Viz rozdělení podle Otčenáška na straně 5 a 6.

- 2. Umíte Řecky? Pokud ne, chtěli byste se řecký jazyk naučit?**
- 3. Vnímá Vaše okolí, že jste Řek/Řekyně, popřípadě jak?**
- 4. Dovedete si představit, že byste žil/a v Řecku?**
- 5. Myslíte si, že se Řekové s Čechy sžili nebo si pořád udržují komunitu sami pro sebe?**
- 6. Jaký máte názor na migrační krizi 2015?**
- 7. Souhlasíte s přijímáním uprchlíků do ČR?**
- 8. Souhlasíte s přijímáním ekonomických migrantů do ČR?**
- 9. Vidíte podobnost mezi příchodem Vašich prarodičů/rodičů do ČR a migrační vlnou v roce 2015?**
- 10. Porovnáváte tyto dvě situace?**
- 11. Změnil se Vás pohled na migrační politiku po roce 2015?**

Otázky 1 - 5 se soustřeďují na vztah respondenta k Řecku a jeho postoj ke své řecké identitě, spolu s tím, jak je ve společnosti jakožto příslušník řecké menšiny vnímán. V otázkách 5 – 11 byl kladen důraz na téma migrace.

Většina respondentů se v odpovědích na otázky shoduje. Všichni mají k Řecku kladný vztah, ke kterému byli od malička vedeni a jeden z respondentů v Řecku z části také žije. S řeckým jazykem se od malička setkávali, ale jen dva z respondentů jím hovoří plyně, dva pasivně a dva vůbec. Na otázku ohledně přijímání migrantů v Evropě a potažmo v ČR se také vesměs shodují a souhlasí s ním, pokud jde o migraci legální a splňuje všechny legislativní požadavky. Situaci z roku 2015 s příchodem jejich předků často porovnávají a v mnohém jim obě události připadají podobné. Pro bližší podrobnosti viz. kapitolu Závěr.

3.1 Výpovědi respondentů

Thomas K.

První respondentem je novinář a zahraniční zpravodaj Thomas K., který žije částečně v řeckých Athénách a částečně v Praze, kde se také narodil. Je mu 39 let a mluví plyně řecky. Vystudoval politologii a mezinárodní vztahy na Fakultě sociálních věd Univerzity Karlovy v Praze. Je jediným z dotazovaných, jehož nikoli prarodiče, ale rodiče byli ti, kdo do Československa v roce 1948 přijeli.

Vyprávění o situaci v Řecku v období občanské války a samotný přesun do ČSR tedy má tzv. „z první ruky“. Přesto je on sám příslušníkem tzv. nejmladší generace Řeků v ČR. Jeho pohled na Řecko je možná z důvodu osobní zkušenosti žití tam neutrální. Dokáže tam pracovat a dlouhodobě pobývat. Česko mu ale prý po určitém čase přirozeně chybí, stejně jako české zákony, český pořádek, české jídlo.

Život v Řecku je dle jeho slov náročnější, do jisté míry dražší a volnější. Vyhovuje mu, ale vždy musí cítit možnost návratu. Vidí a uvědomuje si všechny mínusy tamního společenského systému a politiky, nesnaží se je obhajovat jen proto, že je, jak sám říká, „ten kluk z Řecka“, jako ho častovali na českých školách. Dívá se na Řecko realisticky, kritickou optikou stejně tak jako na rodné Česko.

Řecky mluví plyně. Doma s rodiči mluvili řecky ale překvapivě také česky. Česky umí lépe, pokládá ji za svou rodnou řeč, ale řečtinou mluví na velmi profesionální úrovni. Už od školy byl „ten kluk z Řecka“. Dle jeho slov se mu často stávalo, že spolužáci i učitelé počesťovali jeho jméno z Thomas na Tomáš. Dnes už ale žije v mezinárodní komunitě mezi expaty v Aténách nebo mezi mezinárodně smýšlejícími lidmi v Praze a toto počesťování a připomínání jeho příslušnosti k řecké entitě se už více neděje.

Jeho pohled na soužití Řeků a Čechů je velmi dobré. Podle něj je řecká menšina nejlépe integrovanou menšinou v ČR. Rozdíl není k poznání ani v řeči, ani ve stylu života, oblékání, zvycích. Řekové v ČR do velké míry přejali české tradiční zvyky, i proto, že jsou vesměs velmi podobné. Dokonce i hlavní řecký národní svátek se slaví stejně jako ten český 28.10. Jeho názor na migrační krizi je neutrální.

Respondent se neztotožňuje ani s nelegálními migranty, ani s lidmi, kteří jejich příchod využili k tomu, aby nabrali politický kapitál. Dle jeho slov není z řad těch, kteří by byli rádi, že do Evropy zamířily miliony lidí ze Sýrie nebo subsaharské Afriky. Ale myslí si, že je rozděluje, že migrace může být v jisté omezené míře prospěšná a hlavně si myslí, že vyspělé civilizace jako je ta Evropská, by měly pomáhat lidem na úteků před nespravedlností a válkou.

Migrační krizi 2015 vnímá jako promarněnou příležitost a zároveň jako obrovský problém do budoucna. A kořeny toho problému se dle něj ukazují už teď, jako například migrační tábory, Calais, útoky na předměstích atd. S přijímáním migrantů do České republiky to má nastavené tak, že podporuje přijímání uprchlíků tak, jak je definuje mezinárodní právo. Má neutrální vztah k legální kontrolované migraci. Na druhou stranu je ale zcela proti nelegální migraci a nelegálnímu překonávání hranic.

Nelegální migraci ale nevnímá jen jako chybu samotných migrantů a jejich špatně zvolený postup, ale také jako špatně nastavenou migrační politiku jednotlivých států. Když byl tázán na možnou podobnost mezi příchodem jeho rodičů do Československa a příchodem migrantů v rámci uprchlické krize v roce 2015, odpověděl následovně: „Ne, dle mého migrační vlna 2015 byla vesměs nelegální, přival lidí z nekompatibilních kultur a oblastí. Mí rodiče do Československa přijeli z evropské země, z Řecka, na základě bilaterálních dohod, legálně.“

Obě situace ale porovnává a dává za příklad to jak se podařila integrace Řeků do většinové české společnosti a snaží se upozornit na to, že i v roce 2015 existovala řada uprchlíků a legálních migrantů, ať už z náboženských nebo politických důvodů, kteří si zasloužili stejné podmínky, jako v 50. letech řecké děti a dospělí. Vzhledem k jeho práci novináře se jeho pohled na migrační politiku Česka a Evropské Unie změnil. Při pokrývání migrační krize viděl tragické příběhy. Rozhovor zakončil tím, že je kategoricky proti jakékoli nelegální migraci a kategoricky pro to pomáhat potřebným.

Andreas P.

Další respondentem je také novinář, Andreas P., který je původem z Ostravy, dnes ale žije v Praze a je mu 27 let. Má vystudovanou ekonomii na Vysoké škole Báňské v

Ostravě a žurnalistiku na Univerzitě Karlově v Praze.

Jeho dědeček do tehdejší Československé republiky přijel jako 7letý chlapec na začátku 50. let 20. století. Jeho rodiče mají smíšené manželství. Řecko bere jako zemi, která mu je v rámci Evropy velmi blízká. Je to země původu jeho prarodičů a taky země, ve které byl nejčastěji na zahraniční dovolené.

Pozorně a se zájmem sleduje řeckou politiku a dobře se v ní orientuje. V Řecku má stále část rodiny a při možném stěhování do této země, o kterém dle jeho slov často uvažuje jedine z profesního hlediska, se má na koho obrátit. Jeho vztah k Řecku je pozitivní, fandí řeckým sportovním týmům, ale neupřednostňuje je před českou reprezentací. Myslí si, že Řecko má do jisté míry zidealizované.

Řecky na něj jako na malého kluka mluvil jeho dědeček, který ale zemřel a v rodině se dále mluvilo jen česky. Proto tvrdí, že řecky neumí. Základním frázím ale rozumí a v budoucnu by se řecký jazyk rád naučil. Jeho řecký původ okolí vnímá velmi často už od ranného věku, což ale přisuzuje hlavně svému řeckému jménu i příjmení, než kvůli čemukoliv jinému.

Možný přesun a žití v Řecku zvažuje a láká ho spíše z profesního hlediska. Život samotný bez současné profese vykonávané v Česku, si představit nedokáže. Dle jeho slov si ale uvědomuje, že může mít Řecko do určité míry zidealizované kladnými vzpomínkami na návštěvy rodiny a dovolené.

Každopádně si ale dokáže představit odstěhovat se do jedné z metropolitních vnitrozemních oblastí Řecka spíš, než na některý z ostrovů.

Běžné životy Řeků a Čechů se dle něj téměř neliší, a proto bylo pro všechny příslušníky řecké komunity v Česku velmi jednoduché se sžít s českou většinou. Potomky Řeků prakticky nerozpoznáme od většinové populace. To ale nevyklučuje velkou vzájemnost Řecké komunity, která podle něj pramení zejména ze sjednocujícího zážitku staré generace, která vyrůstala pospolu v dětských domovech a dodnes má potřebu se scházet. Proto si zároveň myslí, že Řekové v Česku stále udržují komunitu, která rozhodně není uzavřená. Součástí řecké komunity jsou stovky rodilých Čechů.

Migrační krizi v roce 2015 hodnotí spíše jako krizi politickou a hodnotovou. Státisíce lidí, kteří se ze Sýrie vydaly skrze balkánskou migrační trasu směrem do Evropy nebyly pro unii a její většinovou populaci větším rizikem. Podle něj v některých zemích ale chyběla vůle a politický konsenzus k tomu těmto lidem pomoci. Ve veřejném prostoru se šířil rekordní počet lží a dezinformací a řada lidí tedy mentálně uvázla uprostřed migrační krize, i když se jich reálně nikdy nedotkla. V tomto český přístup ke krizi hodnotí jako velké zklamání.

Respondent souhlasí s udělováním politického a náboženského azylu a s postupnou integrací takto ochráněných lidí do většinové společnosti, souhlasí s navyšováním rozpočtu na integraci uprchlíků do většinové společnosti a souhlasí se začleňováním nezletilých migrantů bez doprovodu, kteří splní náležité jazykové podmínky. Souhlasí s ochranou žen a dětí prchajících z válečných zón a s jejich integrací v momentě, kdy prokazatelně není cesta k návratu. Souhlasím s přijímáním migrantů, kteří přicestují s pracovním povolením a se smlouvou od budoucího zaměstnavatele.

A souhlasil by s přijímáním ekonomických migrantů za předem stanovených podmínek a pod podmínkou vzdělávání a zlepšení jazykové dovednosti. Z jeho pohledu ale tento proces nefunguje a proto je spíše proti. Tvrdí, že v 50. letech byla migrační vlna koordinovaná, pomoc byla cílená a měla přesně takový dopad, jaký společnost od migrace očekává. Migrační vlna v roce 2015 nebyl koordinovaná, pomoc byla velmi nahodilá a integrace cizinců zcela selhala.

Přesto podobnost vidí, a tedy v tom, že tehdy i teď existovali nezletilí migranti bez doprovodu, rodiny s dětmi a političtí uprchlíci, o které bylo třeba se postarat jak podle ženevských konvencí a mezinárodních úmluv, tak podle vlastního svědomí. Je přesvědčen, že pokud by bylo s částí migrantů z roku 2015 naloženo podobně jako s uprchlíky v 50. letech, pak by jejich integrace byla úspěšná a už touto dobou, v roce 2021, by byli v podstatě plnohodnotnými členy české společnosti.

Uprchlíckou migrační krizi z roku 2015 s migrací svých předků v 50. letech minulého století porovnává velmi často a myslí si, že zprostředkovaná zkušenost migrační vlny z 50. let je velmi formativní i pro jeho politické názory, stejně tako jako i na jeho pohled právě na migrační krizi 2015. Cizokrajný element v kultuře nevidí jako riziko, ale

jako potenciál k dynamice, změně, růstu, inovaci, diverzitě. Má z českého pohledu migrační krizi 2015 zafixovanou jako velkou nevyužitou příležitost a také jako událost, která měla velmi negativní až toxické dopady na českou a celkově východoevropskou politickou scénu.

Po roce 2015 se jeho pohled na migrační politiku nezměnil. I po negativních zprávách o migrantech, kteří pustoší části francouzských měst nebo předměstí v Německu a Švédsku, si myslí, že migrace je příležitost a pomáhat slabším je nutnost a absolutní hodnota, kterou by neměl žádný stát opouštět, pakliže nechce upadnout do morálního marasmu.

Samozřejmě prý vnímá negativní následky islámské migrace z roku 2015, ale je přesvědčený, že ty by se daly zvládnout větší represí, vzděláváním a mnohem lepší sociální politikou. Migrační politiku vnímá jako nástroj, který bude nutný zdokonalit, ale který není možné otupit.

Pavla L.

Třetím z respondentů je třicetiletá Pavla L., která pracuje jako vedoucí komunikace v neziskové organizaci. Aktuálně žije v Praze, pochází ale z Olomouce. Její dědeček se do tehdejšího Československa společně se svými sestrami dostal v roce 1948. Její vztah k Řecku je velmi blízký, hlavně z důvodu, že tam má rodinu, kterou často navštěvuje. Řecký jazyk mluveným slovem ovládá špatně, číst ale umí.

Základní fráze zná, ale na hlubokou konverzaci vést v řečtině nemůže. V Česku ji jako Řekyni vnímají pouze jako – podle jejích slov – „tu s divným příjmením“. V současné situaci si představit život v Řecku neumí. Většina její řecké části rodiny žila a žije ve Zlatých Horách.

Její pradědeček ani prababička, kteří do Československa nakonec za svými dětmi také přišly, se česky nikdy nenaučili. Její tatínek dle ní často vzpomíná, jak ve městě byla velká řecká komunita, která žila hodně pospolu. I když dnes vnímá, že jsou v Česku řecké obce, má pocit, že dnešní generace potomků Řeků, kteří se do Československa dostali, už se s Čechy sžila a jejich příslušnost k řecké komunitě tolik neprožívají.

Migrační krizi vnímá jako velký problém. Rozumí ale tomu, proč lidé své země opouští. Pak je jí spíš smutno z toho, jak se k tomuto problému postavila česká vláda nebo prezident. Nesouhlasí se slovy prezidenta Miloše Zemana, který prohlásil, že „uprchlíky sem nikdo nezval.“ Její postoj k přijímání uprchlíků je kladný a souhlasí s jejich příchodem do Česka v rámci v rámci legální migrace.

Nad podobností migrace z Řecka a migrací v roce 2015 se dle jejích slov nezamýšlela až do rozhovoru s tatínkem, který ji na možné paralely upozornil. Od té doby podobnost vnímá, ale obě situace neporovnává. To hlavně z toho důvodu, že několik let pracovala jako novinářka v domácí redakci a dle svých slov má vždy tendenci koukat se na danou situaci přes optiku České republiky. A z tohoto pohledu a přístupu Česka se situace absolutně porovnat nedá, přístup je velmi rozdílný. Její pohled na migrační politiku se po roce 2015 nezměnil.

Dimitra P.

Čtvrtá respondentka je Dimitra P., která se narodila a žije v Praze, kde studuje Komerční psaní v médiích na Vysoké škole kreativní komunikace a pracuji jako redaktorka v časopise. Je jí 22 let a její prarodiče přišli do ČSR během občanské války v 50. letech. Oba její rodiče jsou Řekové, proto mluví plynně řecky a Řecko vnímá jako svůj druhý domov.

Okolí její řecký původ vnímá nejen kvůli jména, ale i kvůli typických tmavších rysů. Život v Řecku si v momentálně představit neokáže. Je to místo, kde dle jejích slov leží její srdce, ale pracovní i studijní podmínky mám lepší v Česku a svou budoucnost v Řecku kromě dovolených nebo návštěv rodinných příslušníků nevidí.

Při otázce na migrační krizi se nad ní zamyslela jinak, než zbylých pět respondentů. Divá se na ni z pozice Řecka spíš než z pozice České republiky. Podle ní migrační krize Řekům hodně uškodila. Říká, že spousta migrantů začalo v Řecku krást, ubližovat lidem a kriminalita zkrátka vzrostla. Spousta lidí žebra, nechce pracovat a je na ulici. Řekové mají sami problém s řešením finanční krize. Nemohou najít práci a rodiny často žijí z důchodů prarodičů. Do toho jim do země přicházejí migranti, kteří celé situaci dle jejích slov nepomáhají. S přijímáním migrantů do Česka nesouhlasí a zastává názor, že by bylo lepší,

kdybychom poslali peníze a pomoc do jejich země. Pomoc lidem v nouzi ale schvaluje.

Příchod svých prarodičů a migrační krizi 2015 až do našeho rozhovoru neporovnávala. Nakonec ale řekla, že jistá podobnost tam jistě je, protože někteří migranti musí z důvodu politických či válečných opustit svou zemi. Zásadní rozdíl však vidí v tom, že Řekové byli při příchodu do ČSR přizpůsobiví a vděční. To migranti teď podle ní nejsou.

Alexia T.

Předposlední, tedy pátou respondentkou, je dvacet dva let stará Alexia T., která se narodila v Německu, kde její řečtí rodiče z pracovních důvodů po 10 let do jejího narození žili. Když jí bylo jen pár měsíců, s rodiči se přestěhovala zpět do českého Krnova.

Nyní ale žije v Brně, kde pracuje a studuje obor Japanistika. Její prarodiče přijeli do ČSR na konci 40. let a jako 8-9 let staré děti. Prarodiče z matčiny strany reemigrovali zpátky do Řecka a babička dodnes žije v Athénách.

Oba její rodiče už se ale narodili tady v Česku, a i když nad reemigrací také uvažovali, zůstali tady. Vzhledem k blízké rodině, která v Řecku žije, vnímá tuto zemi jako určitě „doma“, ale život tam si představit nedokáže. Velmi si cení svých kořenů a říká, že rodiče jí i její sestru vychovávali s láskou k Řecku a vedli je k udržování řeckých zvyků a tradic. Řečtinu ovládá slovem i písmem, ale spíše pasivně.

Víc rozumí než mluví, ale aktivně pracuje na jejím zlepšení. Bohužel není bilingvní a jako rodný jazyk tedy pokládá češtinu. Vzhledem k tomu, že do svých devatenácti let žila v Krnově, kde je velmi početná řecká komunita, její okolí ji jako Řekyni vnímá. Vyjádřila se, že spoustu jejich českých projevovalo a stále projevuje zájem o řecké zvyky a tradice, navštěvují řecké dny a řecké zábavy. Učí je také vařit řecká jídla.

Na otázku zda si myslí, že se řecká menšina s českou menšinou sžila nebo si stále udržuje svou komunitu odpověděla takto: „Myslím, že od obojího trochu. Hlavně moje generace. Náš domov je Česko, ale svoje řecké kořeny si stále uvědomujeme. Máme řecké zábavy, řecké dny atd. Stále se podnikají akce v rámci komunity. Myslím si, že u mé generace je to hlavně o výchově rodičů. V mém věku neznám nikoho, kdo by měl stejně

jako já oba rodiče Řeky, takže si myslím, že i ten „řecký vliv“ se ztrácí, pokud je to smíšené manželství.“.

Vzhledem k jejímu věku na migrační krizi nemá pevný názor. Dle svých slov je málo informovaná a o tuto problematiku se z vlastní iniciativy nezajímá. Stejně tak nemá jasný názor na přijímání uprchlíků ať už do České republiky nebo jiných států Evropské unie. Říká ale, že je spíše pro. Podotýká ale, že to vnímá tak, že vzhledem ke svému původu by měla být pro přijímání migrantů i s ohledem na to, že ČSR v 50. letech poskytlo útočiště tolika jejím lidem. Zároveň si ale myslí, že Česko jako takové není připravené na to, aby tady mělo migranty.

Jako podobnost mezi příchodem jejích prarodičů a migrací v roce 2015 uvádí pouze to, že jde o skupinu cizinců, kteří potřebují útočiště. Vzpomíná si, že už ve svých 16 letech, kdy migrační krize Evropu zasáhla, přemýšlela nad tím, že jsou ty dvě situace v tomto podobné. Ovšem v případě příchodu Řeků se jednalo hlavně o děti, které se až po nějaké době byli schopni opět shledat se svou rodinou. Nad migrační politikou se ale moc nezamýšlí a i přes to, že to dle ní může působit jako ignorantské se o ní nezajímá ani teď ve vyšším věku.

Nikolas P.

Jako učitel na Základní škole v Ostravě pracuje poslední respondent Nikolas P. Má 25 let a pochází z řecké rodiny, jejímž prvním členem v Československu byl jeho děda. Ten se do ČSR dostal v předškolním věku mezi lety 1946-1949, během Řecké občanské války. Specifické pro něj je to, že v době příchodu neměl s sebou rodný list a proto mu datum narození určily vychovatelky pouze odhadem. Proto i nejasně stanovené datum příjezdu Nikolasova předka do ČSR.

Podle stanoveného rozdělení Nikolas P. spadá do kategorie nejmladší generace. Svůj vztah k Řecku popisuje jako kladný, má rád řeckou kulturu, mentalitu a historii. Poslouchá řeckou populární hudbu a často jezdí do Řecka na dovolenou, navštěvuje také svou rodinu. Řeckou historii zkoumá nejen v rámci své profese učitele dějepisu, ale také jako poučený laik.

Řecký jazyk neovládá, nestihl se jej od svého předka naučit. Sám o ovládnutí

řečtiny byt' jen na základní úrovni neprojevil zájem. Na otázku zda jej okolí přesto vnímá jako Řeka, nepatrně rozdělil realitu České republiky a zahraničí: „Ve vyspělé multikulturní a globalizované společnosti, kde je normální každým dnem potkávat příslušníky nejrůznějších etnik, si nejsem vědom, že by takové okolí řešilo můj vzhled nebo původ,“ uvedl a naznačil, že v rodné zemi situaci vždy nevnímá podobně: „V České republice se vlivem podobných faktorů situace v poslední době mnohem zlepšila a nedostává se mi žádných ústrků,“ dodal. Ač si svůj život v Řecku představit dokáže, jeho místo je tady v Česku.

Souhlasí s tím, že se Řekové s Čechy sžili. Řekové na území České republiky žijí již velice dlouho a mnoho Čechů si této bohaté a zajímavé kultury považuje. Komunitní život Řeků je dle něj spíše marginální.

Migrační krize v roce 2015 podle něj byla krizí s obrovskými rozměry a následky, které rezonují celou Evropou ještě dodnes. Není to však nic, co by dle něj člověk neznal. Říká, že se migruje se od nepaměti a historie nás učí, že je to ku prospěchu věci, kdy zmiňuje např. míšení genofondu, multikulturalismus, transfer kultur apod. Také souhlasí s přijímáním migrantů, a uvádí, že stejně tak s tím souhlasí celá Česká republika, jelikož jsme se jako stát zavázali k přijímání uprchlíků podle přidělených kvót.

Při migrační vlně z roku 2015 jsme dle něj mohli pozorovat dvě roviny. Jednu rovinu, kde utíkají uprchlíci před válečným konfliktem, zde se možná paralela mohla nabízet a druhou, kde migrují tzv. ekonomičtí migranti. Tam by ale respondent žádnou podobnost neviděl.

Respondentův pohled na problematiku migrační politiky je stále stejný. Dle jeho slov se migruje od počátku věků. Žádný národ se neobjevil jen tak, tam kde si nyní nárokuje své území, protože na ono území museli také v minulosti doputovat. Z tohoto důvodu si nemyslí, že je férové upírat někomu možnost vstupovat na evropské i české území, za předpokladu, že utíká před válkou nebo před špatnými ekonomickými možnostmi, a že bude respektovat a ctít pravidla a zákony daného státu. Rovněž kategoricky odmítá, nerespektování kulturních odlišností tzv. migrantů. Každý člověk v demokratické společnosti má dle něj právo na své kulturní zvyky a tradice.

Závěr

Tato práce měla přiblížit pohled nejmladší generace řecké národnostní menšiny v ČR na soužití s českou většinovou společností, měla přinést jejich názor na migraci při porovnání situace jejich prarodičů s migrační krizí v roce 2015.

Na začátku textu bylo nutné přiblížit historický kontext, který vznik fenoménu řecké migrace do tehdejšího ČSR doprovázel. I podle odpovědí respondentů jde o důležitý prvek přenesené zkušenosti, který utváří jejich současný pohled na migraci.

Dále autorka textu popsala okolnosti migrační krize z roku 2015, včetně možných příčin nebo rozdílů mezi statutem uprchlíka a označením ekonomického migranta. Jak se ukázalo v odpovědích respondentů, jde o rozdělení, které považují z velké části za klíčové pro posuzování jejich přenesené zkušenosti. Následná analýza výpovědí se řídí zásadami analýzy polostrukturovaného rozhovoru, tak jak byla tato metoda definována v úvodu.

Pro lepší pochopení odpovědí a vyvození závěrů autorka práce své otázky uvedené v kapitole č. 3 zjednodušila tak, aby na ně bylo možné z výpovědí extrahovat jednoduchou binární volbu **ano** či **ne**. U otázek, u kterých během rozhovorů nezaznělo jasné ano či ne, nebo z odpovědi tato binární volba přímo nevyplývala, se autorka rozhodla pracovat s třetí možností – **neutrální**. Pro potřeby lepší formulace odpovědi na otázku č. 6 nahradilo volbu ano či ne volba s možností označení **pozitivní** a **negativní** nebo **kladný** a **záporný**.

respondent/otázka	1.	2.	3.	4.	5.
Thomas K.	neutrální	ano	ano	ano	ano
Andreas P.	kladný	ne	ano	ano	ano
Pavla L.	kladný	ano	ano	ne	ne
Dimitra P.	kladný	ano	ano	ne	ano
Alexia T.	kladný	ano	ano	ne	ano
Nikolas P.	kladný	ne	ano	ano	ano

Tabulka č. 1 – Odpovědi z polostrukturovaných rozhovorů zapsané v binární volbě

Tabulka č. 1 ukazuje takto zapsané odpovědi na prvních 5 klíčových položených otázkách definovaných v kapitole č. 3 a následně zjednodušených pro potřeby grafu. Zjednodušené znění původních otázek 1 – 5 zní:

- 1. Jaký máte vztah k Řecku?**
- 2. Umíte Řecky?**
- 3. Vnímá Vaše okolí, že jste Řek/Řekyně?**
- 4. Dovedete si představit, že byste žil/a v Řecku?**
- 5. Myslíte si, že se Řekové s Čechy sžili a jako menšina nevyčnívají?**

Otázky 1 - 5 se soustřeďují na vztah respondenta k Řecku a jeho postoj ke své řecké identitě, spolu s tím, jak je ve společnosti jakožto příslušník řecké menšiny vnímán. V otázkách 5 – 11 je později kladen důraz na téma migrace.

Vztah respondentů k Řecku

Pět ze šesti respondentů (83 %) zhodnotilo svůj vztah k Řecku jako kladný, jediný Thomas K. jej označil jako neutrální. Přitom Thomas je jediný ze šestice, který v Řecku alespoň částečně pobývá. Dá se tedy předpokládat, že u zbytku respondentů zafungovalo pozitivní vykreslování bývalé vlasti ze strany rodičů či prarodičů a také idealizace Řecka jako dávné domoviny předků. To v rozhovoru potvrdil Andreas P., který uvedl, že „Řecko má do jisté míry zřejmě zidealizované,“

Blízký vztah k domovině prarodičů dokládá i to, že čtyři ze šestice, v procentuálním vyjádření celých 67 % respondentů, ovládají řečtinu na minimálně hovorové úrovni a řecky se dorozumí. Všichni ti, kteří umí řecky shodně uvedli, že se naučili v rodině. Alexia T. uvedla, že se učí řecky i nad rámec rodiny: „Řečtinu ovládám slovem i písmem, ale spíše pasivně. Víc rozumím než mluvím, ale aktivně pracuji na zlepšení.“

Rovná polovina dotázaných (50 %) si zároveň ale nedokáže život v Řecku představit. Zajímavé je, že odpověď **ano** na otázku, zda si dokáží představit život v Řecku, zvolili jediní dva respondenti, kteří neovládají řečtinu. Z jejich výpovědí zároveň vyplynulo, že do Řecka ze všech respondentů jezdí nejméně často. Autorka této práce opět našla vysvětlení v jisté míře idealizace vlasti jejich předků vlivem přenesené zkušenosti. U obou je patrné, že mají v rámci rodiny nadstandardně dobré vztahy a tudíž se dá předpokládat velká míra důvěry ve vyprávění rodičů či prarodičů.

Na otázku, zda je okolí v Česku vnímá jako Řeky, všichni odpověděli shodně, že **Ano**. Může to být dáno třeba i tím, že všichni z oslovených mají doposud řecké příjmení. Taková shoda později nastala už jen u jedné odpovědi, na otázku č. 7. 100% shoda se proto může jevit jako spíše vzácná a jen dokládá, že i přes shodné rysy v úvahách a sebeidentifikace respondentů převládají jejich rozdílné pohledy na pokládané otázky.

Z výše uvedeného je patrné, že všichni respondenti jsou si vědomi svého kulturního a národnostního dědictví a rovněž z jejich odpovědí vyplývá, že z vyprávění starších generací znají okolnosti příchodu vlastních předků do ČSR.

Postoj respondentů k migrační krizi 2015

Tabulka č. 2 níže ukazuje odpovědi na otázky 6-11, zapsané ve zjednodušené formě tak, aby naplnily znění definované v kapitole č. 3. Zjednodušené znění původních otázek 6 – 11 zní:

6. Jaký postoj k migrační krizi 2015 zaujímáte?

7. Souhlasíte s přijímáním uprchlíků do ČR?

8. Souhlasíte s přijímáním ekonomických migrantů do ČR?

9. Vidíte podobnost mezi příchodem Vašich prarodičů/rodičů do ČR a migrační vlnou v roce 2015?

10. Porovnáváte tyto dvě situace?

11. Změnil se Vás pohled na migrační politiku po roce 2015?

respondent/c	6.	7.	8.	9.	10.	11.
Thomas K.	neutrální	ano	ne	ne	ano	ano
Andreas P.	negativní	ano	ne	ano	ano	ano
Pavla L.	negativní	ano	ano	ano	ne	ne
Dimitra P.	negativní	ano	ne	ano	ne	ne
Alexia T.	neutrální	ano	ne	ano	ano	ne
Nikolas P.	negativní	ano	ano	ano	ano	ne

Tabulka č. 2 – Zbylé odpovědi z polostrukturovaných rozhovorů v binární podobě

I přes patrnou přenesenou zkušenost útrap nejstarší generace, která do ČSR přišla z občanskou válkou zmítaného Řecka, navíc za velmi dramatických okolností a strašlivých podmínek (viz kapitola č. 1), je postoj šestice respondentů k migrační krizi převážně negativní. Z odpovědí ale vyplývá, že tento postoj zaujali po spíše negativních zkušenostech s vedlejšími dopady migrace. Všem čtyřem respondentům, kteří deklarovali negativní náhled na migrační krizi, vadí zejména společenské a politické konsekvence, které s sebou nesla.

Zbylí dva zaujali neutrální stanovisko – Thomas K. proto, že podle něj migrační krize 2015 nepřinesla příliš nového a jen umocnila už známé trendy, a Dimitra P. proto, že během zkoumané události nebyla plnoletá a podle svých slov si tehdy vše pořádně neuvědomovala a zpětně se krizi zdráhá hodnotit.

To, že negativní vztah k migrační krizi čtveřice respondentů se nerovná negativnímu vztahu k uprchlíkům, dokazují odpovědi na otázku č. 7. Všichni shodně, podruhé a naposledy, zcela jasně deklarovali ochotu přijímat uprchlíky do ČR. Z odpovědí dále vyplývá, že je to díky přenesené zkušenosti jejich předků. Ve většině (5 z 6) zároveň totiž uvedli, že migrační krizi z roku 2015 přirovnávají k příchodu řeckých migrantů do ČSR na konci 40. a začátkem 50. let. Odpověď **ne** vyplývá pouze z vyjádření nejstaršího z respondentů – Thomase K., který je zároveň jediným dotazovaným, který je synem řeckých uprchlíků z poválečného období. U zbytku respondentů hovoříme v případě předků z řad řeckých migrantů o prarodičích.

Z odpovědí na otázku č. 8 je patrné, že v kontextu historické rodinné zkušenosti všichni respondenti rozlišují mezi uprchlíky a ekonomickými migranty. Zatímco s první skupinou sympatizují a identifikují ji jako podobnou té, do které patřili jejich předci, druhou skupinu 4 ze 6 (tedy 67 %) hodnotí spíše negativně – ti uvedli, že nesouhlasí s přijímáním ekonomických migrantů do ČR. Nikolas P. uvedl, že „při migrační vlně z roku 2015 jsme mohli pozorovat dvě roviny. Jednu rovinu, kde utíkají uprchlíci před válečným konfliktem, zde se možná paralela mohla nabízet a druhou, kde migrují tzv. ekonomičtí migranti. Tam by žádnou podobnost nevidím.“

Z odpovědí vyplývá přímá úměra mezi čtyřmi různými vztahy – ti z respondentů, kteří označili svůj vztah k Řecku jako kladný, zároveň tvrdí, že je jejich okolí vnímá jako Řeky. Všichni dále shodně souhlasí s pomocí uprchlíkům, se kterými vlivem přenesené zkušenosti soucítí a považují je za lidi v podobné situaci, ve které se během řecké občanské války ocitli jejich předkové. Čtyři ze šesti se pak na migrační krizi v roce 2015 snažili touto perspektivou nahlížet a posilovali tak svou empatii k lidem na útěku z vlasti. Zároveň je šestice nejednotná ve svém vztahu k ekonomickým migrantům, které hodnotí spíše negativně. Podle autorky práce je to tím, že tuto skupinu neidentifikují jako podobnou předkům a odpověď na otázku č. 8 formovaly jiné zkušenosti (vzdělání, zaměstnání, bydliště), než ta přenesená z rodinné historie.

Z odpovědí vyplývá také, že pohled na migrační krizi 2015 do jisté míry umocnil chápání řeckého dědictví u většiny dotazovaných. Například Andreas P. uvedl, že „uprchlickou migrační krizi z roku 2015 s migrací svých předků v 50. letech minulého století porovnává velmi často,“ a myslí si, že „zprostředkovaná zkušenost migrační vlny z 50. let je velmi formativní i pro jeho politické názory, stejně tak jako i na jeho pohled právě na migrační krizi 2015,“

Šestice hodnotí rozdílně integraci uprchlíků do většinové společnosti a integraci ekonomických migrantů. V prvním případě se obracejí zpět ke své rodinné zkušenosti a na příkladu řecké minority ukazují, že se integrace povedla. Podle 5 ze 6 z nich se Řekové s českou většinou sžili a nemají už ani potřebu sdružovat se v uzavřených komunitách. Jedinou respondentkou, která na otázku č. 5 odpověděla ne, je Pavla L., která pochází z Olomouce a vyrůstala částečně v Brně, kde je řecká komunita skvěle organizovaná do tamní řecké obce.

Posledním závěrem této práce je, že šestice různě hodnotí roli Řecka během migrační krize v roce 2015. Řecká republika čelila náporu migrantů na moři a v průběhu krize se její postoj změnil – zároveň s tím, jak socialistickou vládu Alexise Tsiprase vystřídal konzervativní kabinet Kyriakose Mitsotakise. Ten zavedl praxi vytlačování migrantských člunů zpět na otevřené moře nebo zpřísnil podmínky v uprchlických táborech.⁷⁰ Například Dimitra P. tento postup spíše schvalovala s odůvodněním, že

⁷⁰ KUBÁTOVÁ, Eliška. Ničí motory člunů, lodě vytlačuje do tureckých vod. Řecko vůči migrantům ‚zásadně přitvrdilo‘. IRozhlas.cz [online]. 17.6.2020 [cit. 2021-7-27]. Dostupné z:

„migrační krize Řekům hodně uškodila. Spousta migrantů začala v Řecku krást, ubližovat lidem a kriminalita zkrátka vzrostla. Spousta lidí žebřá, nechce pracovat a je na ulici. Řekové mají sami problém s řešením finanční krize. Nemohou najít práci a rodiny často žijí z důchodů prarodičů. Do toho jim do země přicházejí migranti, kteří celé situaci nepomáhají.“ Naopak Nikolas P. si nemyslí, že „je férové upírat někomu možnost vstupovat na evropské i české území, za předpokladu, že utíká před válkou nebo před špatnými ekonomickými možnostmi, a že bude respektovat a ctít pravidla a zákony daného státu.“ což v rozhovoru uvedl i v narážce na postoj řecké konzervativní vlády k řešení migrační krize.

Rodinná zkušenost tedy podle autorky této práce zcela jasně ovlivňuje postoje nejmladší (čtvrté) generace Řeků k migrační krizi v roce 2015 a k jevům spojeným s migrací, které se objevily poté.

Summary

This thesis brings the view of the youngest generation of the Greek national minority in the Czech Republic on coexistence with the major Czech society. It should bring their opinion on migration when comparing the situations of their grandparents with the migration crisis in 2015. Six members of this generation were asked, they have the same view on the integration of refugees into general society, according to the answers, this opinion came from their shared experience. They also refuse the integration of economic migrants, also there is a significant effect of shared historic experience. Family experience clearly influences the attitudes of the youngest (fourth) generation of Greek migrants in Czech republic concerning migration crisis in 2015 and the phenomenons associated with migration, which appeared afterwards.

Použitá literatura

Primární

1. CIRONIS, Petros, 2001. Akce "Řecké děti 1948": dokumenty, vzpomínky a komentáře na emigraci helénských dětí v roce 1948 do Československa = O fakelos "Ta ellēnopaída toy 1948". Rokycany: Státní okresní archiv Rokycany.
2. DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-141-2.
3. HRADEČNÝ, Petr, 1998. Akce "Řecké děti 1948". Praha: NLN - Nakladatelství Lidové noviny. ISBN 80-7106-192-1.
4. JANÁČKOVÁ, Stanislava, Jan SKOPEČEK, Martin SLANÝ, et al. 2016 Masová imigrace: záchrana, nebo zkáza Evropy?. Vydání první. Praha: Institut Václava Klause, 221 stran. Publikace (Institut Václava Klause). ISBN 978-80-7542-007-7.
5. JOANIDIS, Sotiris, 2013. Řekové v Česku. Zlaté hory: nakladatelství Rula. ISBN 978-80-904122-8-6.
6. KRÁLOVÁ, Kateřina a Kontantinos TSIVOS, et al., 2012. Vyschly nám slzy...Řečtí uprchlíci v Československu. Druhé vydání. Praha: Dokořán, s.r.o. ISBN 978-80-7363-441-4.
7. KINGSLEY, Patrick. 2017. Nová Odyssea: příběh uprchlické krize v Evropě. Přeložila Dominika KŘEŠŤANOVÁ. Zlín: Kniha Zlín. Téma (Kniha Zlín).
8. M. DANFORTH, Loring a Riki VAN BOESCHOTEN, 2020. Children of the Greek Civil War: Refugees and the Politics of Memory. Chicago: University of Chicago Press. ISBN 9780226135984.
9. OTČENÁŠEK, Jaroslav, 1998. Řecká národnostní menšina v české republice dnes. Český lid [online]. 1998, 147 - 159 [cit. 2021-7-27].
10. POLÁKOVÁ, Jana. Dva životy, dvě kultury, dvě země: Řekové na českém území od 2. poloviny 20. století do současnosti. Brno: Nadační fond Hellenika, 2020. ISBN 978-80-210-9665-3.
11. Řečtí uprchlíci v Československu. Druhé vydání. Praha: Dokořán, s.r.o.

ISBN 978-80-7363-441-4.

12. STRAUSS, A. CORBINOVÁ J., 1999. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie. Boskovice: Albert. ISBN 80-85834-60-X.
13. TSIVOS, Konstantinos. Řecká emigrace v Československu (1948-1968) - od jednoho rozštěpení ke druhému. Praha: Univerzita Karlova v Praze, Fakulta sociálních věd, 2012. Teritoria. ISBN 978-80-736-3404-9.
14. ZISSAKI-HEALEY, Tassula, 2013. Řecký politický exil a národnostní menšina v českých zemích. Praha: Řecká obec Praha. ISBN 978-80-260-5532-7.

Další citované zdroje

15. Asylum and first time asylum applicants by citizenship, age and. Eurostat [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: https://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asyappctza&lang=en
16. DANIELIDU, Sofie a Jaroslav MAŇAS. Řecká rodina v českém prostředí. In: Zpravodaj KSVI [online]. Brtnál: Etnologický ústav Akademie věd ČR, 151 - 161 [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <http://zpravodaj.eu.cas.cz/r1986003c.html>
17. INFOGRAPHIC: The facts about asylum seekers in Europe. Euractiv [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.euractiv.com/section/development-policy/infographic/infographic-the-facts-about-asylum-seekers-in-europe/>
18. NEBEHAY, Stephanie. World's refugees and displaced exceed record 60 million: U.N. Reuters [online]. [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/article/us-un-refugees-idUSKBN0U10CV20151218>
19. Postoj české veřejnosti k uprchlíkům v průzkumech veřejného mínění CVVM v širším kontextu. Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2015-2019 [cit. 2021-7-27]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/postoj-ceske-verejnosti-k-uprchlikum-v-pruzkumech-verejneho-mineni-cvvm-v-sirsim->

kontextu.aspx

20. SPINDLER, William, 2015. 2015: The year of Europe's refugee crisis.

Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky [online]. [cit. 2021-7-27].

Dostupné z: <https://www.unhcr.org/news/stories/2015/12/56ec1ebde/2015-year-europes-refugee-crisis.html>

Teze bakalářské práce

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	
Jméno:	Anna Kozelská
E-mail:	95753709@fsv.czni.cz
Studijní obor:	Mezinárodní teritoriální studia
Semestr a školní rok zahájení práce:	2020/2021
Semestr a školní rok ukončení práce:	2020/2021
Vedoucí bakalářského semináře:	PhDr. David Emler, PhD.
Vedoucí práce:	PhDr. Karin Hofmeisterová
Název práce:	Pohled řecké menšiny žijící v České republice na evropskou migrační krizi v roce 2015
Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek):	Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit pohled nejmladší generace řeckých migrantů na jejich současné životy v ČR jakožto potomků migrantů z 50. let 20. století a také nabídnout pohled na migraci jako takovou, se speciálním zájmem o evropskou uprchlickou krizi v roce 2015 a pokusit se ji porovnat očima už 4. generace řecké migrace se zkušeností jejich předků. Názory a postoje 4. generace Řeků v ČR jsou zkoumány pomocí polostrukturovaných rozhovorů, ty jsou posléze vyhodnoceny a analyzovány v závěru. Výsledky výzkumu prokázaly souvislost mezi historickou zkušeností 4. generace v Česku žijících Řeků a jejich postoji k migraci.
Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):	Bližší specifikací tématu, které je v bakalářské práci zkoumáno došlo také k přesnému vymezení časového období, a to od roku 2015 až po současnost. Práce se zabývá pohledem řecké menšiny žijící na území ČR, a to především skrze její 4. nejmladší generaci.
Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):	<ol style="list-style-type: none">1. Řekové v ČSR a České republice2. Evropská migrační krize v roce 20153. Postoj nejmladší generace k evropské migrační krizi 20154. Závěr
Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů):	<ol style="list-style-type: none">1. DISMAN, Miroslav. Jak se vyrábí sociologická znalost: příručka pro uživatele. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-141-2.2. STRAUSS, A. CORBINOVÁ J., 1999. Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie. Boskovice: Albert. ISBN 80-85834-60-X.3. JOANIDIS, Sotiris, 2013. Řekové v Česku. Zlaté hory: nakladatelství Rula. ISBN

978-80-904122-8-6.

4. KRÁLOVÁ, Kateřina a Kontantinos TSIVOS, et al., 2012. Vyschly nám slzy...Řečtí uprchlíci v Československu. Druhé vydání. Praha: Dokořán, s.r.o. ISBN 978-80-7363-441-4.
5. OTČENÁŠEK, Jaroslav, 1998. Řecká národnostní menšina v české republice dnes. Český lid [online]. 1998, 147 - 159 [cit. 2021-7-27].
6. POLÁKOVÁ, Jana. Dva životy, dvě kultury, dvě země: Řekové na českém území od 2. poloviny 20. století do současnosti. Brno: Nadační fond Hellenika, 2020. ISBN 978-80-210-9665-3.

Podpis studenta a datum

Anna Kozelská

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		